Ankenævnet for Forsikring

Den 5. august 2015 blev i sag nr. 87900:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

LB Forsikring A/S
Farvergade 17
1463 København K

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har ulykkesforsikring i LB Forsikring A/S. Hun klager over selskabets ménfastsættelse for et anmeldt ulykkestilfælde, der skete den 18/6 2010. Det er klagerens opfattelse, at hendes gener i skuldrene skyldes ulykkestilfældet.

Selskabet har udbetalt en ménerstatning svarende til en méngrad på 5% for det anmeldte ulykkestilfælde 18/6 2010. Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for så vidt angår klagerens gener fra skuldre og ryg. Selskabet har blandt andet henvist til Arbejdsskadestyrelsen vurdering.

I klageskemaet af 6/4 2015 til nævnet har klageren bl.a. anført:

> "1.Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges.
>
> Jeg faldt d. 18-6-2010, hvorved jeg fik brud på venstre håndled, jeg faldt forover og tog fra med begge hænder, og fik smerte i begge skuldre, jeg antog, at det ville fortage sig, hvilket desværre ikke skete. Er efterfølgende opereret i højre skulder, det hjalp ikke, har siden gået til genoptræning ved fysioterepeut, ergoterepeut, bassintræning samt specialiseret genoptræning i bassin, nu går jeg til fysiorisk genoptræning, så jeg har fået træning i 2 år, så jeg forstår ikke LB afviser skaden. Da jeg blev opereret blev armen bedøvet så den var 'lam' i ca 24 timer, på opvågningsstuen faldt armen ud over kanten af sengen, kan der være sket noget med skuldren her?

2. 87900

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)

At selskabet anerkender skaden som følge af mit fald, man falder jo tungere når man er op i alderen."

Dertil har selskabet i brev af 22/4 2015 til nævnet bl.a. bemærket:

"Denne sag drejer sig om dækningen på en ulykkesforsikring. Vores medlem klager over, at vi har afvist at udbetale godtgørelse for hendes gener i højre og venstre skulder, da vi mener, at disse gener ikke er en følge efter den anmeldte hændelse. Vi har udelukkende anerkendt erstatningspligten vedrørende venstre håndled.

Vores medlem var udsat for et dækningsberettiget ulykkestilfælde den 18.06.10, hvor hun snublede og fik et brud i venstre håndled. Vi har fastsat det varige mén efter håndledsbruddet til 5% og betalt godtgørelse i overensstemmelse hermed. Til brug for méngradsvurderingen indhentede vi en kopi af alle journaloplysningerne og fik indsendt en attest udfyldt af egen læge. Efterfølgende er der også blevet udfærdiget en speciallægeerklæring foranlediget af Arbejdsskadestyrelsen.

Vi har afvist at betale godtgørelse for generne i højre og venstre skulder, da der ikke er dokumentation for, at generne er forårsaget af ulykkestilfældet. Ved denne vurdering har vi især lagt vægt på, at skuldergenerne ikke beskrives i skadeanmeldelsen og først er beskrevet i journaloplysningerne 4 måneder efter ulykkestilfældet, og der derfor ikke er dokumenteret strakssymptomer og/eller brosymptomer.

Da vores medlem ikke var enig i vores vurdering, indhentede vi en udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen.

Arbejdsskadestyrelsen fastsatte den 17.03.15 det varige mén efter ulykkestilfældet til 5% for generne i venstre håndled. Arbejdsskadestyrelsen fandt det ikke sandsynliggjort, at der er sammenhæng mellem skuldergenerne og ulykkestilfældet. Arbejdsskadestyrelsen lagde vægt på, at der i de lægelige akter ikke var beskrevet gener i nær tidsmæssig tilknytning til ulykkestilfældet. Skuldergenerne bliver først beskrevet den 22.10.10, altså 4 måneder efter skaden.

Endvidere lagde Arbejdsskadestyrelsen vægt på, at vores medlem den 02.05.13 var udsat for et efterfølgende uheld, hvor hun faldt og slog venstre skulder, og at generne efter dette uheld ikke kan relateres til uheldet 18.06.10. Vi er i gang med at behandle denne sag idet vores medlem den 26.03.15 meddelte, at hun var færdigbehandlet.

Af afgørelsen fra Arbejdsskadestyrelsen fremgår det således;

'Med hensyn til [klagers] gener fra højre og venstre skulder, har vi lagt vægt på, at der i de lægelige akter efter uheldet ikke er anført oplysninger om gener fra skuldre før den 22. oktober 2010. Vi finder det på den baggrund ikke tilstrækkeligt sandsynliggjort, at der ved uheldet indtrådte et relevant traume af skuldrene.'

For så vidt angår højre skulder og ryggen havde vores medlem en skade den 20.08.06 - således godt 4 år efter det ulykkestilfælde, der er klaget over til nævnet - hvor der blev vurderet et varigt mén på 5% for ryg og 3% for skulder.

Arbejdsskadestyrelsen afslutter med at skrive;
'Selvom det måtte lægges til grund, at der faktisk indtrådte et relevant traume af højre skulder ved uheldet den 18. juni 2010, finder vi det på grund af forudbestående gener fra skulderen ikke overvejende sandsynligt, at de aktuelle højresidige skuldergener isoleret set skyldes skadens følger.'

For at fuldende skadebilledet kan det nævnes, at vores medlem ligeledes har anmeldt en skade fra 07.11.10 vedrørende ryggen. Denne sag er netop blevet afgjort og der er udbetalt erstatning svarende til 5% mén. Der er i denne vurdering fratrukket for forudbestående 5% mén.

I henhold til forsikringsvilkårene punkt 6.I. benytter samme praksis som Arbejdsskadestyrelsen, Arbejdsskadeforsikringslovens §18, ved vurderingen af det varige mén. Da vi har udbetalt godtgørelse i overensstemmelse med den af Arbejdsskadestyrelsen fastsatte méngrad, har vores medlem på det foreliggende grundlag ikke ret til yderligere erstatning fra ulykkesforsikringen.

Afslutningsvist skal bemærkes, at vi sendte et brev med valg af speciallæge til vores medlem den 09.05.14. Den 19.05.14 kontaktede hun os og oplyste, at hun ønskede undersøgelsen foretaget af [overlæge 1] og alternativt [overlæge 2]. Vi mener derfor, at vi har imødekommet ønsket vedrørende speciallægeundersøgelsen.

På baggrund af nævnets henvendelse har vi gennemgået sagen på ny. Vi finder imidlertid ikke anledning til at ændre vores afgørelse."

Med henvisning til selskabets bemærkninger har klageren i brev af 29/4 2015 til nævnet bl.a. anført:

"Da LB ikke vil anerkende min skulder som følgeskade fra uheldet d. 18-6-2010, hvilket jeg ikke forstår, så, må det jo være en forværring af skaden fra d.20-6-2006. En forværring af en skade kan jo genoptages 5 år efter uheldet, og denne frist overholdes. Operationen af skulderen skete 4-1-2011."

Heroverfor har selskabet i brev af 8/5 2015 til nævnet bl.a. bemærket:

"Såfremt vores medlem ønsker at genoptage hendes skadesag fra 20.06.2006, skal hun rette henvendelse til vores personskadeafdeling, idet denne skade er behandlet i vores afdeling for privatansvarsskader. De vil herefter tage stilling til om reglerne for genoptagelse er overholdt.

Skaden fra 20.6.2006 er ikke behandlet på hendes ulykkesforsikring, da denne først er trådt i kraft her i selskabet den 17.02.2010.**"**

4. 87900

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen – herunder:

Patientjournal af 22/10 2010 fra et håndkirurgisk ambulatorium hvoraf fremgår:

> "Det drejer sig om en pt., der i juni kom til skade med ve. håndled.
> ...
> Pt. fortæller, at hun også faldt og slog begge sine skuldre. Hun har fortsat mange problemer, når hun skal løfte armene op over 90 grader, så har hun fornemmelse af, at der ikke er plads nok, og det klikker i skulderen, når hun løfter den.
> Symptomerne er mest udtalt på hø. side, men de er der bilat.
> Objektivt
> Kan elevere armene 180 grader, men når hun abducerer, får hun smerter ved 50 grader. Hawkins test er positiv. Der er positiv cross-over.
> Der er ømhed over AC-leddene.
> Der tages i dag rtg. af begge skuldre, og det er aftalt med pt. at viderehenvise hende til vurdering i skulderamb. for at se, om der kan gøres yderligere for hendes skuldersmerter."

Brev af 4/1 2011 til klageren fra en overlæge hvoraf fremgår:

> "Ved kikkertundersøgelsen af din højre skulder fandt jeg et led, hvor der var en tydelig irritation af den sene, som løber hen over leddet. Senen var også lidt skadet ved tilhæftningen. Resten af leddet var pænt og uden skader. Brusken på både ledhoved og ledskål var således nydelig, ledlæben normal og alle øvrige sener omkring skulderen var intakte.
>
> På den anden side af senen ligger først en slimsæk, og over denne er der skulderhøjdebenet (en udløber fra skulderbladet). Slimsækken var irriteret, og på ydersiden af senerne var der slidspor. På undersiden af skulderhøjdebenet var der en tydelig spids, som sagtens kan have medvirket til irritationen af senen samt af slimsækken. Jeg har nu fjernet spidsen samt noget af slimsækken. Der vil danne sig en ny slimsæk, for den er nødvendig for at senen kan glide let under skulderhøjdebenet. Der var også slidforandringer i skulderhøjdeleddet, hvorfor jeg fjernede yderenden af kravebenet."

Patientjournal af 26/7 2013 fra en kirurgisk afdeling hvoraf fremgår:

> "Aktionsdiagnose
> DM751 Rotator cuff-syndrom
> TUL2 Venstresidigt
> ...
> Indikation som anført ved kollega til forundersøgelsen.
> Patienten er præ OP informeret om operation, risici og mulige komplikationer, hun accepterer. De 5 trin gennemgåes.
>
> Der gøres artroskopi venstre skulder via post adgang.
> Der foretages synovectomia partialis articuli humeroscapularis sin.
>
> Kommer ind i et led som er svært artrosepræget med degenerative forandringer på brusken både på caput humeri og cavitas glenoidalis. Der er begge steder store områder

hvor brusken er fuldstændig væk og knoglen er blottet. Der er enkelte løse bruskflader som fjernes. Bicepssenen er velplaceret og normal. Supscapularissenen har partiel læsion med tjavser som jeg fjerner med Artrocare. Oprenser en del synovit i leddet. Supraspinatussenen er sæde for en partiel læsion dels er den temlig udtyndet, og der er en læsion som lige tager spidsen af en trocar, denne oprenses. Subacromialrummet er præget af kronisk inflammation og bursit, oprenses med Artrocare.
Jeg finder ikke indikation for dekompression.
Jeg mener ikke, at senelæsionen er af et omfang som kræver sutur."

Speciallægeerklæring af 2/6 2014 fra en ortopædkirurg. Erklæringen blev indhentet på vegne af selskabet. Af erklæringen fremgår bl.a.:

" TIDLIGERE SYGDOMME

1978 brud på højre skulderblad efter trafikulykke. Efter en tid forsvandt smerterne, men siden har hun ikke kunnet sove på højre side, føler samtidigt at bevægeligheden blev let reduceret og anfører endelig at finmotorikken i højre atm blev reduceret.
…
RESUME og KONKLUSION

78-årig kvinde, som faldt for 4 år siden. Pådrog sig herved brud på venstre håndled, og i løbet af kort tid tilkom der desuden smerter i begge skuldre samt i lænderyggen.
Bruddet i venstre håndled blev behandlet med gipsbandage i 5 uger. Aktuelt er der fortsat smerter, men mest ved tommelfingerens rodled. Bevægelsen i håndleddet er kun ganske let reduceret. Hun er tidligere opereret for instabilitet i venstre håndled, foruden røntgenbilleder tidligere har vist slidforandringer i håndleddet. Skadeslidte aktuelleproblemer er sandsynligvis et mix af slidgigtsmerter, instabilitetsproblemer samt følger efter bruddet, og jeg vurderer ikke det er muligt at differentiere kvantitativt mellem disse. Højre skulder har lige siden ulykken været smertefuld. Ved kikkertudersøgelse er fundet skade på rotatormanchetten, og de aktuelle gener er fuldt forenelige med en kronisk inflammation i denne. Behandlingsmulighederne er udtømte og situationen har været stationær i mindst 2 år. Sandsynligvis er faldtraumet årsag til de aktuelle gener, der er i hvert fald tidsmæssigt sammenhæng.
Venstre skulder har også generet hende med smerter siden ulykkestilfældet. 3 år efter ulykken påvises udtalte slidforandringer, hvilket resulterede i indsættelse af et kunstigt skulderled januar 2014. Røntgenoptagelser fra før ulykken viste et normalt led, så forandringerne er kommet efter ulykken. Dermed ikke være sagt der er nogen sikker årsagssammenhæng. Det kan ikke udelukkes at faldtraumet har accelereret en slidgigtudvikling, men der foreligger givet en disposition til bruskforandringer i leddet. Angående rygsmerterne henviser jeg til erklæringen ved [neurokirurg]. Kan dog supplerende bemærke at bevægelsen i lænderyggen er bedre end hvad normalt ses i aldersgruppen.

/følger efter brud ve håndled/
/kronisk irriteret rotator manchet venstre skulder/
/Slidgigt højre skulder/
"

Udtalelse af 17/3 2015 fra Arbejdsskadestyrelsen hvoraf bl.a. fremgår:

"**Varigt mén**

Vurdering af varigt mén

> Det varige mén er 5 procent

Vores lægekonsulenter med speciale i ortopædkirurgi og neurokirurgi har deltaget ved vurderingen af det varige mén.

Grundlaget for vores vurdering:

- [Klager] den 18. juni 2010 faldt og brækkede venstre håndled
- [Klager] ikke havde strakssymptomer fra skuldre og ryg efter uheldet
- [Klager] den 2. maj 2013 var udsat for et efterfølgende uheld, hvor hun faldt og slog venstre skulder
- [Klager] har forudbestående gener fra højre skulder

Vi har lagt vægt på, at [Klager] har smerter i venstre håndled og tommelfingerens rodled.

Objektivt er der fundet næsten normal bevægelighed.

Vi har fastsat det varige mén med udgangspunkt i vores vejledende méntabel:

> Efter tabellens punkt D.1.2.2 vurderes håndledsbrud helet med lette smerter og let nedsat bevægelighed til 5 procent.

Vi vurderer, at [Klagers] gener kan sammenlignes med de symptomer, der anføres i méntabellens punkt D.1.2.2.

Vi vurderer derfor, at skaden den 18. juni 2010 har medført et varigt mén på 5 procent.

Med hensyn til [Klagers] gener fra ryggen har vi lagt vægt på, at der ikke i de indledende lægelige akter efter uheldet er anført gener fra lænderyggen.

Vi finder det på den baggrund ikke tilstrækkeligt sandsynliggjort, at de aktuelle gener fra ryggen kan relateres til uheldet den 18. juni 2010.

Det er endvidere indgået i vurderingen, at [Klager] ifølge de lægelige akter havde forudbestående ryggener, der ikke kan relateres til uheldet den 18. juni 2010.

Med hensyn til [Klagers] gener fra højre og venstre skulder har vi lagt vægt på, at der i de lægelige akter efter uheldet ikke er anført oplysninger om gener fra skuldre før den 22. oktober 2010.

Vi finder det på den baggrund ikke tilstrækkeligt sandsynliggjort, at der ved uheldet indtrådte et relevant traume af skuldrene.

Vi har endvidere lagt vægt på, at [Klager] den 2. maj 2013 var udsat for et efterfølgende uheld, hvor hun faldt og slog venstre skulder, og at generne fra dette uheld ikke kan relateres til uheldet den 18. juni 2010.

Vi har desuden lagt vægt på, at der ifølge de lægelige akter er oplysninger om forudbestående gener fra højre skulder efter en tidligere skade den 20. august 2006.

Som anført ovenfor er der tale om en ulykkesforsikring, hvor der ved vurderingen af méngraden ikke kompenseres for en forværring, der skyldes forudbestående helbredsmæssige forhold.

Selvom det måtte lægges til grund, at der faktisk indtrådte et relevant traume af højre skulder ved uheldet den 18. juni 2010, finder vi det på grund af de forudbestående gener fra skulderen ikke overvejende sandsynligt, at de aktuelle højresidige skuldergener isoleret set skyldes skadens følger.

I forlængelse af ovenstående er det vores vurdering, at der ikke er medicinsk årsagssammenhæng mellem de aktuelle gener fra ryg og skuldre og uheldet den 18. juni 2010."

Forsikringsbetingelserne hvoraf fremgår:

"**G. Hvordan opgør vi erstatningen?**

a. Erstatning ved invaliditet

Bliver sikrede varigt invalid, betaler vi erstatning med så mange procent af forsikringssummen, som invaliditeten er fastsat til – forsikringssummen for invaliditet står i policen. Sikredes invaliditetsprocent fastsættes i lighed med reglerne om varigt mén i Lov om forsikring mod følger af arbejdsskade § 18, stk. 1 og 2.

Efter disse regler skal invaliditetsprocenten fastsættes ud fra en medicinsk bedømmelse af de varige ulemper, ulykkestilfældet har medført i den sikredes daglige livsførelse, uden hensyn til dennes specielle erhverv. Se den méntabel, vi bruger på Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside www.ask.dk. Invaliditetsprocenten fastsættes, så snart de endelige følger kan bestemmes - dog senest 2 år efter ulykkestilfældet.

Vi betaler erstatning, når invaliditeten er mindst 5 % eller mindst 10 %. Det står på policen, om vi erstatter fra en méngrad på mindst 5 % eller først fra mindst 10 %. Højeste invaliditetsprocent er normalt 100, men den kan i særlige tilfælde hæves til 120. Medmindre andet er aftalt, udbetales invaliditetserstatningen til sikrede. Er sikrede umyndig, betaler vi efter reglerne om at anbringe umyndiges midler.

Erstatningen beregnes ud fra den forsikringssum, der er gældende på skadetidspunktet."

Nævnet udtaler:

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen – herunder de fremlagte lægelige oplysninger og udtalelsen fra Arbejdsskadestyrelsen – at klageren ikke har bevist, at hendes gener i skuldrene hovedsageligt skyldes ulykkestilfældet den 18/6 2010. Nævnet har derfor ikke grundlag for at pålægge selskabet at betale erstatning herfor.

8. 87900

Nævnet har ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har henvist klageren til at kontakte selskabets afdeling for privatansvar vedrørende hendes krav i anledning af en anmeldt skade den 20/6 2006. Nævnet bemærker på den givne foranledning, at nævnet alene kan behandle klager over forsikringstagers egne forsikringer, jf. nævnets vedtægters § 2, stk. 1.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand